

Verslinė žūklė Lietuvos vidaus vandenyse meškeriootojo akimis

Saulius Mikalauskas

2013.11.16. Kaunas

Meškeriojimas

~170 000 aktyviai mėškeriojančių žmonių

~500 000 žmonių kasmet turinčių išlaidų susijusių su mėškeriojimu

~130 mln. Lt. Mėškeriojimo reikmenų metinė apyvarta (su ja atitinkančiais mokesčiais)

2,4 mln. Lt. Surinkta mokesčių vien už mėškeriotojų leidimus 2012 m.

5,1 mln. Lt. Mokesčių už mėškeriotojų leidimus jau surinkta šiemet

V.Adelšin (žūklės klubas "Merkys") 2011m rengtos apklausos duomenimis netiesioginės mėškeriotuju išlaidos susijusios su mėškeriojimu (kurui, maistui, apsigyvenimui ir t.t.) siekia 200 mln. Lt

Verslinė žūklė ežeruose

72 tonos žuvies metiniai pagavimai

411 tūkstančių Lt pajamos

55 įmonės gaudančios ežeruose

8 tūkstančiai Lt sumokėtų mokesčių

Žvejai verslininkai nėra PVM mokėtojai.

Žvejai verslininkai gauna po 275 litrus beakcizio dyzelino už kiekvieną versliniais įrankiais sugautą toną žuvų (t.y. valstybė kasmet negauna apie 0,5 mln. Lt. akcizo mokesčio).

Visuomeninis žvejų klubas „Karpis“ organizavęs limituotą žvejybą Druskininkų savivaldybės Ilgio ežere (26,7 ha) 2012 m. išdavė žvejybos leidimų už 36 900 Lt. Organizuojant verslinę žvejybą tokio ploto vandens telkinyje būtų galima gauti nedaugiau, kaip tūkstantį litų pajamų.

Lietuva kasmet importuoja ir eksportuoja daugiau nei 100 tūkstančių tonų žuvų, todėl ežerų versliniai sugavimai (72 t. iš kurių pusę sudaro seliavos ir stintelės) neturi praktiškai jokios reikšmės gyventojų aprūpinimui žuvimi (šį kiekį lengvai gali kompensuoti akvakultūros įmonės - 2012 m. akvakultūros įmonės išaugino 4512 t žuvų).

Vieno darbuotojo darbo vietos išlaikymas metams įmonei kainuoja 15741,6 Lt mokant tik minimalų nustatytą atlyginimą

Iš 55 įmonių žvejojusių ežeruose, tokias pajamas parodė tik 7 įmonės.

Pakankamas pajamas 2 darbo vietų išlaikymui, neskaitant kitų galimų įmonės išlaidų, parodė tik 4 įmonės.

Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto paskaičiavimais žvejybos įmonė turi gauti mažiausiai 50 tūkst. Lt pajamų per metus (4 tūkst. Lt per mėnesį) kad galėtų minimaliai egzistuoti. Tokių pajamų negauna nė viena ežeruose žvejojanti įmonė.

Akivaizdu, kad verslinė žvejyba nėra pagrindinis žvejybos įmonių pragyvenimo šaltinis.

Žiniasklaidoje pasirodė pranešimai, kad Aukštaitijos žvejų verslininkų asociacija pagaudama 20 tonų žuvies sukuria 165 darbo vietas.

Imant vidutinę kainą 5,7 Lt už kilogramą žuvies tai galėtų būti 114 tūkstančių litų pajamų.

Sunku suprasti, kaip iš vienai darbo vietai tenkančių 690 litų pajamų metams, įmanoma tą darbo vietą išlaikyti.

Pasinaudoję Europos žuvininkystės fondo lėšomis iš verslo pasitraukė trys žvejybos įmonės. Joms buvo išmokėta beveik 1,25 mln. Lt. kompensacijų iš EŽF ir Lietuvos biudžeto lėšų. Trys Kauno marių žvejybos įmonės – UAB „Arborator“, UAB „Vidora“ ir UAB „Kamesta“ nenorėjo pasinaudoti šia parama, nors lėšų paramai buvo numatyta pakankamai.

Verslinės žūklės įmonių pagavimai Kauno mariose, kg

Įmonė	2011m	2012m	Kitos įmonės veiklos
Vidora	53634	45753	švaros ir valymo paslaugos
Kamesta	6000	4947	statybos bendrovė
Arborator	3424	2359	medienos apdirbimas ir gaminiai
viso:	63058	53059	

Žinant kad šiame sektoriuje dirba 50-80 žmonių, tai nesunku suskaičiuoti, kad vienam darbuotojui tenka ne daugiau nei ~ 105 kg žuvies per mėnesį. Imant vidutinę 5,7 Lt/kg kaina, pačiu optimistiškiausiu vertinimu gaunasi ne daugiau nei 600 Lt pajamų vienam darbuotojui per mėnesį, ko neužtenka net minimaliam atlyginimui išmokėti.

“...Paanalizavus žvejų verslininkų laimikius matau dar vieną nemalonią tendenciją – labai didelį pagautų „plakių“ kiekį. Plakius specialiai išskyriau kabutėmis, nes puikiai žinau, jog šios rūšies žuvų Kauno mariose nėra tiek daug, kaip, kad rodo verslininkų ataskaitos, šį faktą patvirtins kiekvienas nuolat čia meškeriojantis žvejys mėgėjas. Todėl esu įsitikinęs, kad maži karšiukai dėl savo panašumo į plakius būna priskiriami plakių kategorijai, juolab, kad karšių minimalus dydis netgi Verslinės žūklės taisyklėse yra ribojamas...”

žurnalo „Žūklė“ vyr. redaktorius Romualdas Žilinskas

Kauno marios turi išskirtinę rekreacinę ir aplinkosauginę reikšmę. Čia yra viena svarbiausių Lietuvoje vandens paukščių perėjimo, maitinimosi, migruojančių paukščių poilsio vietų. Šiame vandens telkinyje sutinkamos 25 retų ir nykstančių paukščių rūšys. Kauno mariose yra vienos didžiausių Europos Bendrijos svarbos saugomų rūšių – ausuotųjų kragų ir laukių perimvietės Lietuvoje, stebimos didelės kuoduotųjų ančių, rudagalvių ančių ir kitų migruojančių vandens paukščių sankaupos.

Vadovaujantis Bendraisiais buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais, patvirtintais LR Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 ausuotųjų kragų, kuoduotųjų ančių, rudagalvių ančių, laukių sankaupų vietose negali būti vykdoma žvejyba statomaisiais tinklais rugpjūčio-spalio mėnesiais. Šiuo laikotarpiu Kauno mariose buvo vykdoma pati intensyviausia verslinė žvejyba, todėl tikėtina, kad nemažai pagal tarptautinius susitarimus saugomų vandens paukščių žūdavo pakliuvę į tinklus.

Šiais metais Kauno marios Aplinkos Ministerijos buvo įžuvintos už beveik 0,6 mln. Lt iš lėšų surinktų už mėškeriotojų leidimus

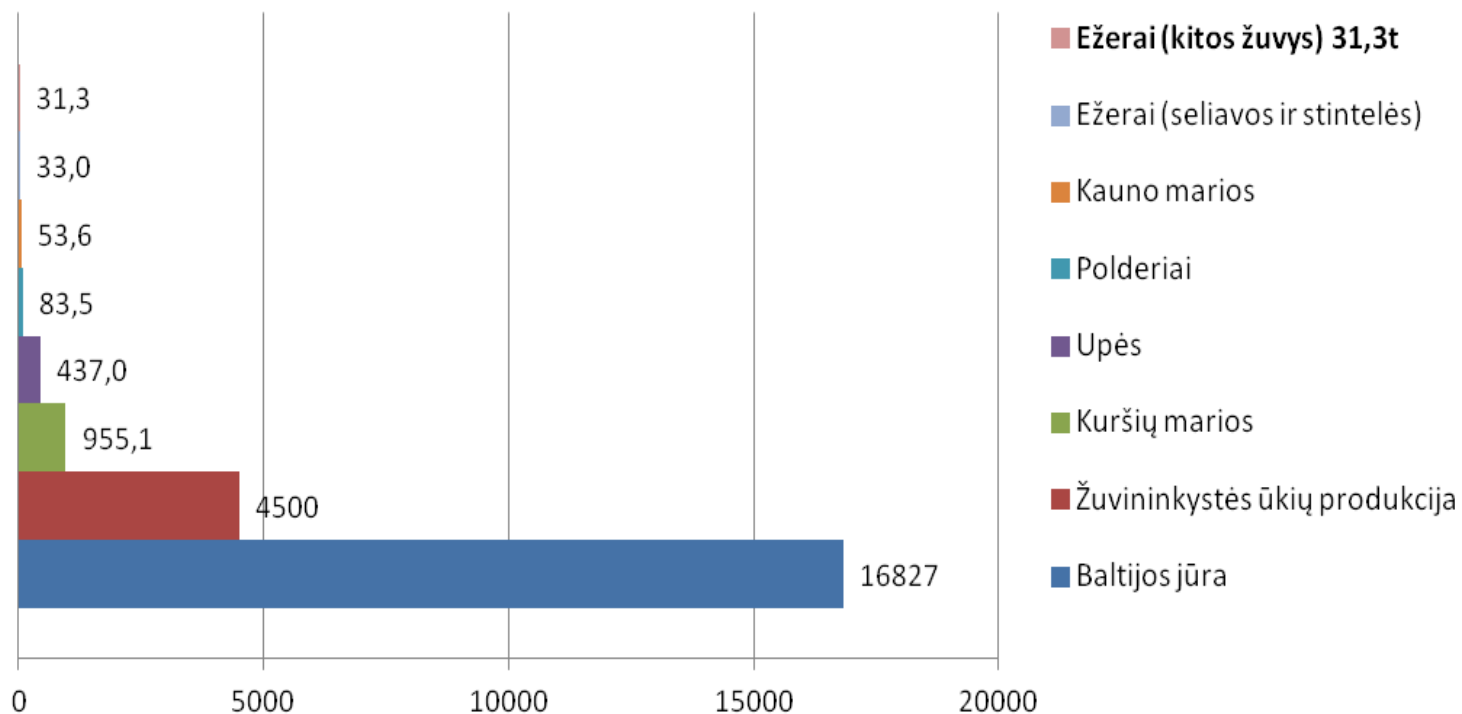

rūšis	kiekis, vnt	vidutinė masė, kg	bendra masė, kg	kaina, lt/kg	suma, Lt
lydekos	31800	0,1	3180	24	76320
sterkai	127000	0,025	3175	120	381000
šamai	31750	0,05	1587,5	57	90487,5
lynai	12000	0,05	600	35	21000
amūrai	1000	0,89	890	18	16020
plačiakakčiai	2000	0,2	400	20	8000
				viso:	592827,5

Esant tokio dydžio investicijom iš lėšų surinktų už mėškeriotojų leidimus, būtų nekorektiška atstatyti verslinę žūklę ir leisti telkinio išteklius eksploatuoti verslininkams

Verslinės žvejybos metu sugautų ir žuvininkystės ūkių išaugintų žuvų kiekiai (t) 2012 m.

Paslaugos, kurių šiandien trūksta žvejams mėgėjams, ir, iš kurių galėtų užsidirbti, persiorientavę šiandieniniai žvejai verslininkai

1. Mokamos valčių nuleidimo vietos bei automobilių stovėjimo aikštelės.
2. Laimikių apdorojimo paslaugos.
3. Valčių nuoma.
4. Žūklės gidų paslaugos. Šių paslaugų kaina šiandien Lietuvoje siekia nuo 200 iki 1200 Lt dienai.
5. Masalų ir jaukų pardavimas netoli žūklės vietų, bei žūklės įrangos nuoma.

Mus jau pastebėjo užsieniečiai

Šiomet parduota 411 meškeriotojo kortelių lašių žvejybai užsieniečiams.

Užsieniečiams teikusių žūklės gidų paslaugas teigimu, kasdien užsieniečiai Lietuvoje palikdavo 150-250 Lt. O tai dar iki 100 tūkstančių litų pritraukta į Lietuvą iš užsienio

Meškeriotojai į valstybės biudžetą žuvų išteklių atkūrimui ir saugojimui 2013 m. jau sumokėjo 5,1 mln. Lt.

Ačiū už Jūsų dėmesį

2013.11.16. Kaunas